

OCENA Gledališka uprizoritev

Glasbena klovnijada

SLAVKO PEZDIR

Solistika

režija **Branko Završan**

Društvo Familija in MGL

Mala scena MGL

premiera 7. 11. 2008

Zadnja leta zgledno zajeten in raznovrsten program koprodukcijskih uprizoritev v Mestnem gledališču ljubljanskem (MGL) je v letošnji sezoni uvedlo ljubljansko Društvo Familija, ki prinaša na sedanje slovensko gledališko prizorišče posebno vrst komornega glasbenega gledališča. V svojem koprodukcijskem prvencu leta 2004 (prav tako z MGL) se je predstavilo z odmevnim glasbenim kabaretom Pedra Almodóvarja in Ivane Djilas Patty Diphusa, izpovedi porno dive, tokrat pa k nam prinaša tudi v svetu zelo redko izročilo glasbenih klovnov z »glasbeno predstavo za dva solista in neomejeno število inštrumentov« Solistika. Avtorja in izvajalca izbranih glasbenih priredb iz najpopularnejše svetovne zakladnice klasične glasbe sta virtuozna multiinštrumentalista Boštjan Gombač in Marko Brdnik, tretji protagonist odrskega dogajanja ter avtor scenarija in režiser pa je Branko Završan.

Scenarist in režiser je (samo)ironično duhovito, družbenokritično jedko in virtuozno izvedeno glasbeno klovnijado postavil v prepoznavni okvir neposrednega prenosa tekmovanja inštrumentalnih solistov iz radijskega studija, v katerem dobi tudi občinstvo predstave dejavno, a režijsko skrbno voden in nadzirano vlogo enega od protagonistov medijskega dogodka, saj na ukaze gostitelja oz. voditelja tekmovanja (napovedovalca Hermana Ježa mlajšega) z vnaprej pripravljenimi napisi na tablah najprej le za pokušino »navdušeno«, potem pa vse bolj tudi iskreno in od srca aplavdira ali kliče Še ... še ... ali celo stoje kriči Braaavoool! Da pa je radijsko tekmovanje inštrumentalnih virtuozov tudi mimo režijsko zmanipuliranega »navdušenja« očitno sumljivega slovesa, se razkrije, ko se za plašnim harmonikarjem Filipom Šporbauerjem s Scarlattijem in zvezdniško samovšečnim klarinetistom Mihailom Lentom s Chopinom k mikrofону ne priglasijo nihče več. Pa tudi oglasov, s katerimi bi voditelj tekmovanja rad pred poslušalci rutinirano zamaskiral praznino in iz nje izvirajočo zadrego, ni od nikoder. A si vzneseni radijski »multipraktik« v smrtnem strahu pred tišino takoj izmisli in improvizira »standardni« radijski oglas, pa pozneje še enega, ter nato še literarni nočno in nazadnje celo pravo »umetniško« radijsko igro, pri kateri se soustvarjalno polno razmahne tudi oba multiinštrumentalista. Seveda pa se tudi glasbena tekmeča hitro prilagodita nepričakovanemu položaju in se rada izkažeta tako v postavljajških bizarnih nalogah, kot je npr. najhitrejše preigranje Chopinove enominutne skladbe na harmoniki ali izvajanje Paganinijeve mojstrovine za violino na klarinetu – z enim samom vdihom. Mimogrede pa se žlahtna muzikanta predstavita tudi v partnerskem oz. skupnem muziciranju, s katerim v »iz steklenice spuščenenem duhu« finalne improvizacije sežeta čez uradno dovoljene meje klasične in popularne glasbe ter neposredno povzročita s svojim atonalnim zvočnim kaosom prekinitev oddaje in odpustitev naivnega voditelja. Porazen konec za voditelja je za prava muzikanta le še ena, poslednja iztočnica, da na basovsko okarino in harmoniko zaigrata otožnega Satieja in izzoveta v gledalcu tudi kako trpko vprašanje na temo razmerij med umetnikom, mediji in družbo.

Za nekoliko postarinjeno in boemizirano likovno podobo uprizoritve je poskrbela Jelena Proković in za ustrezne svetlobne poudarke Branko Šulc. Klovnovski burleskni figuri obeh glasbenih tekmecev ter muzikalnih multiinštrumentalistov, v rokah in ustih katerih dobesedno iz vsega »vre« glasba, sta s polno prezenco in klovnovski dvoumnostjo napolnila Boštjan Gombač in Marko Brdnik. Samoironično postavbo romantičnega radijskega zanesenjaka, mojstra za vsakovrstne poezije in oglasne umetnije, ki ga je očitno povozil čas, pa igrano suvereni in notranje negotovi gostitelj Brane Završan.